

Asta Õim „Komistusi metafooridega II”,
Keelehoodekeskus 10, 44 lk,
toimetaja Katre Õim

Helika Mäekivi, Argo Mund, Tuuli Rehemaa
„Õigekirjutuse näpunäiteid”,
Keelehoodekeskus 11, 63 lk,
toimetaja Egle Pullerits

Keelehoodekeskuse 2013. aasta väljaanded

2013. aastal ilmus keelehoodekeskuselt kaks nõuanderaamatut. Asta Õimu „Komistusi metafooridega II” on jätk 2011. aastal ilmunud samanimelisele väljaandele. Raamat sisaldab sadakond meedias levinud väljendit, mida kiputakse vääralt kokku panema või millega liialdama. Paljude väljendite puhul on see kogumik pigem leebe meeldetuletaja, missuguseid väljendeid keeles on, mitte niivõrd kuri korralekutsuja, jätkates sellegagi esimeses osas seatud suunda.

Näiteks on toodud sõna *debatt*, andes selle vasted *arutelu*, *väitlus*, *mõttevahetus* ning (*avalik*) *vaidlus*, *diskussioon*, *dispuut*, *jõukatsumine*, *sõnalahing*, et lugejale meelde tuletada kõigi nende sõnade olemasolu ja võimalust nende seast teksti sobivaim valida. Või teiseks, et meil pole ainult selline pidevalt korratav sõna nagu *jobu*, vaid on ka *hädavares*, *loru*, *luru*, *äpu*, *möku*, *jobukakk*, *togu*, ja kui on vaja kusagil vabama stiiliga tekstis sellist sõnavara kasutada, pole see vähemalt *jobult* kitsas. Või kui tahate

korraldada oma isikliku *okei*-vaba päeva, tulevad appi *hästi, kenasti, hea küll; korras, kombes, nagu kord ja kohus, nii nagu peab*.

Teine nõuanderaamat, „Õigekirjutuse näpunäiteid” sai alguse Helika Mäekivile tehtud ettepanekust koguda nõuanderaamatuks kokku tema Päevakera tekstibüroo blogikanded (www.paevakera.ee/blogi/). Otsustasime Helikaga keskenduda õigekirjutusele, kuigi blogi teemadering ammugi enam nii kitsas pole. Kuivõrd Helika polnud kirjutanud mitmel teemal seetõttu, et väga hea vastus on olemas keelenõuande lehel (<http://keeleabi.eki.ee/>), kaasasime mõned kanded ka sealt ning autoritena lisandusid Argo Mund ja Tuuli Rehema. Tulemuseks on 63 lehekülge õigekirjasoovitusi täheortograafia, kokku- ja lahkukirjutamise, suure ja väikese algustähe, lühendamise, numbrikirjutuse ning kirjavahemärkide kohta.

Täheortograafia peatükis saab ehk paremini selgeks väga palju küsitud (Eesti) perekonnanimede käänamine ja parandust tegelikus elus üsna kõikuv tsitaatsõnade kirjutamine. Suure ja väikese algustähe ning kokku- ja lahkukirjutuse peatükis selgitatakse muu hulgas 2012. aasta normingumuudatusi. Lühendamise peatükis saab selgust lühendipunkti kasutamises, aga ka näiteks selles, kuidas kirjutada *eurot* või kas *eur* on ka mingi sõna. Numbrikirjutuse peatükis aidatakse järjele kellaaja kirjutamisega kimpus olijaid. Kirjavahemärkide peatükis keskendutakse mõttekriipsule, küsimärgile ja ampersandile, s.o *&*-märgile.

Egle Pullerits

OK